

3. da izrekajo svoje pomilovanje onim osebno dostojnim klerikalnim poslancem, ki niso imeli poguma, da bi se bili očitno uprli označenemu, za narodnogospodarsko napredovanje vsega prebivalstva brez razlike stranke, v prvi vrsti pa njihovih kmečkih volilcev skrajno pogubnemu postopanju;

4. da pa nasprotno čestitajo na izrednem taktu in uzornem samozatajevanju narodnonapredni deželnozborski delegaciji, čije sleherni člen stoji previsoko, da bi ga zamogle dosežati poulične psovke dr. Šusteršiča;

5. da pozivljejo to delegacijo, izrekajoč jej popolno zaupanje, naj z vso odločnostjo nadaljuje neizprosni, vsako paktiranje izključujoči boj zoper sedanje klerikalno stranko v deželi, pač pa naj se zavzema za potrebno, vsem produktivnim stanovom pravično volilno reformo.

Politični pregled.

Notranji položaj. — Tudi v politiki zavlada prav v kratkem čas miru, kakor vsako poletje. V ministrstvih pripravljajo proračun za prihodnje leto, nagodbena pogajanja pa se pretrgajo kmalu in se začno šele koncem avgusta iznova. Tedaj pride najbrž do končne odločitve.

Deželni zbori. — Letošnje zasedanje deželnih zborov je izredno mirno. V nobenem deželnem zboru se ni nič izrednega zgodilo. Največ pozornosti obuja tirolski deželni zbor, v katerem se delajo jako resne priprave za to, da se končno reši trentinsko vprašanje. Vse okoliščnosti kažejo na to, da se naposled Italijanom venderle dovoli toliko let zahtevana avtonomija. Za nas Slovence je ta zadeva posebno važna, kajti to je gotovo, da kakor se reši italijansko vprašanje na Tirolskem, tako se reši slej ali prej tudi slovensko vprašanje na Štajerskem in na Koroškem. — V tržaškem deželnem zboru je bila z veliko naglico sprejeta reforma volilnega reda. Slovenski poslanci so ta načrt odločno pobijali, ker je skrajno samovoljen in silno prikrajšanje okoličanskih Slovencev. Ti ugovori seveda niso ničesar zalegli. Načrt je bil sprejet, a že danes je popolnoma gotovo, da ta načrt ne zadobi cesarjeve sankcije — V istrskem deželnem zboru je bilo nekaj burnih sej. Ti so posledica tega, da so slovanski poslanci začeli odločnejše nastopati, česar gospodujoča italijanska stranka še ni navajena. Se bo pač morala navaditi!

Državni zbor se po sedanjih dispozicijah skliče meseca septembra in sicer mej 22. in 28. septembrom. Zboroval bo potem kakih šest mesecev.

Italija. — Najvažnejši dogodek na polju mejnarodne politike je potovanje italijanskega kralja v Petrograd. Kralj pojde 13. t. m. iz Italije in se bo pet dni mudil na Ruskem. Dejstvo, da gre kralj prej na Rusko nego v Berlin, se zelo različno komentira. Večinoma se smatra to kot dokaz, da trozveza nima več realnega pomena, nego da je postala gola formalnost. Vesti, da se italijanski kralj snide z avstrijskim cesarjem kje na Tirolskem, je neresnična. Italijanski kralj ne obišče avstrijskega cesarja, vzlic trozvezi.

Francija. — V kratkem času, kar vlada ministrstvo Combes, se je izkazalo, da v socijalnem oziru od tega ministrstva ni dosti pričakovati. Pač pa se je ministrstvo z veliko energijo oprijelo izvrševanja zakona zoper kongregacije. Dalo je zapreti 135 redovniških šol in v parlamentu izjavila, da morajo redovi prositi za avtorizacijo, če hočejo ustanoviti kako šolo ali kak hospic. Parlament je temu pritrdil. S tem

je konec redovniškim šolam v Franciji, vsaj za sedaj, ker vlada ne bo dala taci avtorizacij.

Angleška. — Angleškemu kralju se je obrnilo že toliko na bolje, da se bo meseca septembra morda venderle vršilo kronanje.

Švicarsko mlekarstvo oziroma sirarstvo.

Piše Rok Klemenšek iz Solčave.

Meseca avgusta lanskega leta na potovanju po Švici sem opazoval med drugim tudi švicarsko mlekarstvo in sirarstvo. Pri tem sem se večkrat vprašal, kdaj bo tudi slovenski kmet tako redno in umno gospodaril z zakladi, katere mu narava tako raznovrstno ponuja. Saj tudi naša mila domovina ima v svojem krilu, kakor jo že Vodnik opeva, mnogo bogastva. Nahajajo se gorice, kjer sladko vince zori, lepe njive, kjer se klanja bogato klasje, nahajamo hribe in doline, kjer se gozd najlepše razvija, pa tudi mnogo sočnih pašnikov in travnikov za plemenito živinorejo.

Vender pa ima vsak kraj radi podnebne lege in sestave prsti svoje posebnosti; in ravno to je potreba in predmet umnega gospodarstva, da razmere v katerih živi, in zemljo katero ima obdelovati, spozna, presoja, in se tako dobrega poprime, in se s tem, kar mu stvarnica ponuja, okoristi.

In ravno v tem je švicarski kmet zares mojster. V kantonu Bern, v visokem gorovju je dolina „Ementhal“ (od tukaj najglasovitejšega sira ime Ementhaler Käse), ki radi svoje visoke lege ni nikakor prikladna za pridelovanje žita, raste pa po planinah, kakor travnikih in njivah sočna trava, in razsodni Švicar je že pred blizo 100 leti v tem okraju najprej začel spoznavati, da se mu je bolje okoristiti s tem, kar mu narava sama ponuja, namreč s sočno travo, kakor pa se siliti s pridelovanjem žita.

Začeli so z vso skrbjo gojiti mlekarstvo, ter natanko spoznavati vse poskuse z mlekom, in razne kemične spremembe, to je pri sirarstvu, in s tem so prišli polagoma do vrhunca, na katerem stoji danes švicarsko sirarstvo.

Sedaj pa imajo zunaj Berna sirarsko šolo, v kateri se izobrazujejo v tej stroki mladeniči ne samo iz Švice, ampak iz vseh delov naše pol oble.

Na tej šoli redijo obe v Švici najbolj razširjene goveje pasme to je sive in bernerberg šeke in šekaste.

Na tej šoli smo videli kravo bernskega plemena, ki je tehtala 730 kilogramov, stara pet let, mleka pa je dala lansko leto 6300 litrov. Da si pa izredijo take mlekarice, v to je potreba tudi natančnega opazovanja in rednega postopanja. Od vsake krave se mleko natanko izmeri po množini in tolščobi, se vse natanko zapiše in se tako spoznava vrednost krav mlekaric.